

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.I.21.290/2018/7.

A tanács tagjai: . Harter Mária a tanács elnöke

. Szabolcsi-Varga Krisztina előadó bíró

. Varga Edit bíró

A felperes: felperes neve
(felperes címe)

A felperes képviselője:

Ügyvédi Iroda

(ügyvédi iroda címe,

ügyintéző: dr. Abonyi Katalin ügyvéd)

Az alperes: alperes neve
(alperes címe)

Az alperes képviselője:

Ügyvédi Iroda

(ügyvédi iroda címe,

ügyintéző: dr. Havelant Kinga ügyvéd)

A per tárgya: végrehajtás megszüntetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél/felek:
a felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Egri Törvényszék

1.Pf.20.203/2017/13.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

öngyösi Járásbíróság

3.P.20.903/2016/19.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperes részére 200.000 (kétszázezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 3.500.000 (hárommillió-ötszázezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az alperes jogelődje a 2006. január 25. napján megkötött hitelszerződés, valamint folyószámlához kapcsolódó hitelszerződés alapján 15.000.000 forint - 15.000.000 forint összegű hitelkeretet bocsátott a perben nem álló **Kft.** részére. A két hitelszerződésből eredő fizetési kötelezettség biztosítására közjegyzői okiratba foglaltan 2006. január 25-én keretbiztosítéki jelzálogszerződés jött létre, amelyben a felperes zálogkötelezettként az alperes jogelődje számára 35.000.000 forint keretösszeg erejéig fedezetül biztosította ingatlanát. A hitelező a hitelszerződéseket 2006. november 13-án azonnali hatállyal felmondta. Az adós cég felszámolása iránt 2006. október 25-én elrendelt eljárásban az alperes jogelődje 2006. december 11-én a hitelszerződésekből eredő hitelezői igényét bejelentette. A felszámolási eljárás során a bank követelése nem térült meg, az adós céget 2009. március 12-én a cégnyilvántartásból törölték.
- [2] 2006. december 07. napján a bank közokirat végrehajtási záradékkal való ellátása iránti kérelmet terjesztett elő a felperessel szemben. A végrehajtási záradék 2007. március 08-án került kibocsátásra. Az eljáró végrehajtó többször megkísérelte az ingatlan árverését, majd a végrehajtást kérő 2009. május 04-i kérelme alapján a kitűzött árverést elhalasztotta. A végrehajtó 2013. május 27-i felhívására 2013. szeptember 30-án a végrehajtást kérő nyilatkozott arról, hogy az eljárás folytatását kéri.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [3] A felperes keresetében az ellen folyó végrehajtás megszüntetését a Pp. 369. § b) pontja alapján arra tekintettel kérte, hogy a végrehajtandó követelés elévült. Egyfelől arra hivatkozott, hogy a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. tv. (rPtk.) 264. § (1) bekezdése alapján a jelzálogjog megszűnt, ugyanis az az adóssal szemben indult felszámolási eljárás befejezésétől számított öt év elteltével 2014. március 13-án a biztosított követelés elévült. Másfelől azzal érvelt, hogy az ellene folyó végrehajtási ügyben az utolsó végrehajtási cselekmény 2009. május 06-án az árverés elhalasztása volt, a 2013. évben tett nyilatkozatok pedig nem voltak alkalmasak az elévülés megszakítására.
- [4] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint nem eredményezheti az alapkövetelés megszűnését az, hogy a felszámolási eljárás befejezését követően több mint öt év eltelt, ilyen módon a biztosítéki adósok szabadulhatnak a kötelezettségük alól. Utalt arra is, hogy a felperessel szemben folyó végrehajtási ügyben az egyes végrehajtási cselekmények között nem telt el öt év.

Az első- és másodfokú ítélet

- [5] Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasító döntését azzal indokolta, hogy az egyes végrehajtási cselekmények között egyetlen esetben sem telt el öt év. A felszámolási eljárás befejezésével a főadós megszűnt, vele szemben az elévülés nem szakadhatott meg. Az elévülést a felperes vonatkozásában önállóan kellett elbírálni, a zálogtárgyból való kielégítési jog ugyanis a keretbiztosítéki jelzálogszerződés értelmében a zálogjogosultat önállóan is megillette
- [6] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság helybenhagyó ítéletében kifejtette, hogy a jelzálogszerződéssel létrejött biztosítéki jogviszonyban a zálogkötelezett felelőssége nem mögöttes jellegű, mivel természetében nem ugyanazon kötelezettség terheli, mint a személyes kötelezettet. Ha a személyi és a dologi kötelezett különböző személy, a kielégítési jog megnyíltával a jogosult választhat, melyik kötelezettel szemben kíván fellépni. A keretbiztosítéki jelzálogjog - járulékos jellegéből következően - a biztosított követeléshez igazodik, a követelés megszűnése együtt jár a

zálogjog megszűnésével. A rPtk. 323. § (1) bekezdése alapján a személyi kötelezett gazdasági társaság megszűnése nem jelentette a vele szemben fennálló követelés megszűnését, mivel a bejegyzett jelzálogjognak éppen az a rendeltetése, hogy a zálogkötelezett a zálogtárggyal helytálljon, ha a főkötelezett nem tud vagy nem akar teljesíteni. A hitelezői igény bejelentésekor az elévülési idő a rPtk. 327. § (1) bekezdése alapján megszakadt, és a rPtk. 327. § (2) bekezdése értelmében az elévülést megszakító felszámolási eljárás befejezését követően újból elkezdődött. A zálogjogosult a zálogszerződésből eredő igényét a végrehajtási kérelem előterjesztésével már akkor érvényesítette, amikor a követelés elévülése a felperes szerint sem következett be, ezért alaptalanul hivatkozott a felperes arra, hogy a felszámolási eljárás befejezését követő öt év elteltével a jelzálogjog megszűnt.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [7] A jogerős ítélet ellen - hatályon kívül helyezése és a keresetnek megfelelő döntés meghozatala iránt - a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet. Azzal érvelt, hogy a másodfokú bíróság tévesen alkalmazta a jelzálogjog megszűnésére, elévülésére vonatkozó anyagi jogszabályokat. A főkövetelés elévülése és a jelzálogjoghoz, mint mellékkötelezettséghez kapcsolódó végrehajtási jog elévülése külön vizsgálendő. Ahhoz, hogy a zálogtárgyra vonatkozó követelés végrehajtás keretében érvényesíthető legyen, mind a főkövetelésnek, mind a mellékkötelezettségre vonatkozó végrehajtási jognak fenn kell állnia. A főkövetelés elévülését a zálogjog érvényesítése iránti cselekmények nem, kizárólag a rPtk. 327. § (1) bekezdésében szabályozott cselekmények, így a felszámolási eljárás szakíthatta meg. A főkövetelésre vonatkozóan végrehajtható határozat nem született, végrehajtási eljárás nem indult, ezért téves és jogszabálysértő a jogerős ítéletnek a Ptk. 327. § (3) bekezdésére és a Vht. 57. § (4) bekezdésére való hivatkozása. Mindezekre tekintettel a felszámolási eljárás befejezésével 2009. március 13-án az elévülés újra indult, majd 2014. március 14-én a főkövetelés elévülés folytán megszűnt. Ennek következtében a rPtk. 251. § (3) bekezdése, 259. § (3) bekezdése és 264. § (1) bekezdése értelmében a járulékos jellegű zálogkötelezettség is megszűnt.
- [8] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására irányult. Kiemelte, hogy a zálogjogosultnak nincs sortartási kötelezettsége, azaz nem volt köteles arra, hogy csak az adós elleni felszámolási eljárást követően keressen a zálogtárgyból kielégítést. Téves a felperesnek az a jogi álláspontja, mely szerint a követelés megtérülése nélkül zárult felszámolási eljárást követően a követelés megszűnne vagy az akár annak időpontjától kezdődően elévülhetne. Mivel a főkövetelés nem szűnt meg és nem évült el, az azt biztosító mellékkötelezettség is él. A személyes kötelezett megszűnése következtében vele szemben az igény már nem érvényesíthető, a jogosult azonban a dologi kötelezettel szemben felléphet.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [9] A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint nem alapos.
- [10] A Pp. 270. § (2) bekezdésében, valamint a 275. § (3) és (4) bekezdéseiben foglaltak együttes értelmezéséből következően az eredményes felülvizsgálatot anyagi jogi és eljárásjogi jogszabálysértés egyaránt megalapozhatja; utóbbi azonban csak akkor, ha annak az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatása van.
- [11] A Kúria egyetért a jogerős ítéletnek a zálogjoggal biztosított követelés személyi és dologi kötelezettjének helytállására, a jogosult igényérvényesítési lehetőségeire vonatkozó következtetéseivel. A másodfokú bíróság helyesen foglalt állást arról is, hogy a keretbiztosítéki jelzálogjog - járulékosága folytán - a biztosított követeléshez igazodik, ez pedig - többek között - azzal jár, hogy a felperes által megjelölt rPtk. 264. § (1) bekezdése alapján a követelés elévülése a

jelzálogjog megszűnéséhez vezet. A főkövetelés fennállásának és érvényesíthetőségének ideje alatt a jelzálogjog fennmarad és az abból származó igény is érvényesíthetővé válik. A perbeli hitelszerződések azonnali hatályú felmondásával a kielégítési jog megnyílt, és a hitelező jogosult vált arra, hogy hitelezői igényét a főkötelezettrel szemben a felszámolási eljárásban bejelentse, és ezzel szinte egyidejűleg a dologi kötelezett felperessel szemben végrehajtási kérelmet terjesszen elő. A felperessel szembeni igényérvényesítés szempontjából - amint azt a másodfokú bíróság is kiemelte - annak volt jelentősége, hogy a végrehajtási eljárás megindításakor a főkövetelés nem vitatottan fennállt.

- [12] A Kúria osztja a felperesnek azt a felülvizsgálati kérelemben kifejtett álláspontját, hogy a zálogtárgyra vezetett végrehajtás lefolytatásának feltétele a zálogjogra vonatkozó végrehajtási jog mellett a főkövetelés fennállása is. Ha tehát a végrehajtási eljárás ideje alatt a főkövetelés bármely okból megszűnik, az egyúttal a végrehajtás alapjául szolgáló, járulékos jellegű jelzálogjog rPtk. 259. § (3) bekezdésén és 264. § (1) bekezdésén alapuló megszűnésével is jár. A másodfokú bíróság azonban helytállóan mutatott rá arra, hogy a főkötelezett felszámolása nem eredményezte a jelzálogjoggal biztosított követelés polgári jogi értelemben vett megszűnését. A felszámolás jogkövetkezménye csak abban nyilvánult meg, hogy a főkövetelés a főkötelezettrel szemben már nem érvényesíthető. Nem hagyható ugyanakkor figyelmen kívül az elévülés jogpolitikai indokai közül az, hogy a joggyakorlás hosszabb időn át való elmulasztását a jogosultnak az igényhez fűződő érdeke csökkenéseként, illetve megszűnéseként kívánja értékelni. Ha tehát a jogosult a főkövetelésre vonatkozó igényével - a főkötelezett jogutód nélküli megszűnése következtében - nem tud élni, a főkövetelés elévülése nyilvánvalóan nem vizsgálható, ezért a jogerős ítéletben foglaltakkal szemben a felszámolási eljárás befejezését követően a főkövetelésre vonatkozó elévülési idő nem indult újra. Az eljáró bíróságok ugyanakkor helyesen tulajdonítottak jelentőséget a zálogjog azon rendeltetésének, hogy a főkötelezett teljesítésének hiányában is biztosítsa a zálogtárggyal való helytállást.
- [13] A jogosult a járulékos zálogkötelezettrel szemben a követelését lejárttá tette, igényét érvényesítette, és ez az igény változatlanul érvényesíthető is, mivel az utóbb bekövetkezett jogvesztés nem a követelést, hanem annak a főkötelezettrel szembeni érvényesíthetőségét érintette. A követelés továbbra is fennmaradt, így nincs indok a jelzálogjogra alapított végrehajtás Pp. 369. § b/ pontja szerinti megszüntetésére.
- [14] A kifejtettekből következően a felülvizsgálati kérelemben megjelölt anyagi jogszabályokat a jogerős ítélet nem sértette meg, ezért azt a Kúria a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [15] A Pp. 270. § (1) bekezdése alapján alkalmazásra kerülő Pp. 78. § (1) bekezdése szerint az eredménytelen felülvizsgálati kérelmet előterjesztő felperes köteles az alperes képviselőjét ellátó ügyvéd munkadíjából álló felülvizsgálati eljárási költség megfizetésére, amelynek mértékét a Kúria a 32/2003. (VIII.22.) IM. rendelet 3. § (1) és (5) bekezdésében foglaltakra figyelemmel állapította meg.
- [16] A felperes teljes személyes költségmentessége folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM. rendelet 13. § (1) bekezdésére tekintettel a 14. §-ban foglaltak alapján az állam viseli.
- [17] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése értelmében tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2019. május 15.

. Harter Mária s.k. a tanács elnöke, dr. Szabolcsi-Varga Krisztina s.k. előadó bíró, dr. Varga Edit s.k. bíró

A kiadmány hitelél:

BB

bírósági ügyintéző